# ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ
# KOHARIK GAZAROSSIAN

## ՊԱՏԱՐԱԳ
Նախաբան
օպուայի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար

## MASS
Prelude
for Oboe, 2 Violins, Viola and Cello

# KOHARIK GAZAROSSIAN

## MASS
Prelude
for Oboe, 2 Violins, Viola and Cello

Edited by
HAIG AVAKIAN

Cairo 2005

# ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

## ՊԱՏԱՐԱԳ

**Նախաբան**

օպուայի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար

Խմբագրութիւն՝
ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ

Գահիրէ 2005

Այս հատորը լոյս կը տեսնէ
Գահիրէի Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան
«Սաթենիկ Ճ. Չագըր հիմնադրամ»-ին մեկենասութեամբ

Տպագրութիւն՝ Նուպար Տպագրատուն

Բառերու եւ ծայնանիշերու շարուածք եւ էջադրում՝
Հայկ Աւագեան

دار نوبارللطباعة
رقم الإيداع :٢٠٠٥/٤٠٢٧

# ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կու գամ խորին շնորհակալութիւններս յայտնելու Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի վարչութեան՝ որ ընդունեց հոգալ տպագրութեան ծախսերը:

Յատուկ շնորհակալութիւն տիկ. Սօնա Պետրոսեանին (Փարիզ)՝ որ տրամադրեց Գ. Ղազարոսեանի ձեռագիրը եւ թոյլատրեց անոր տպագրութիւնը:

Հ. Ա.

# ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆ

Ըլլալով բարձրահմուտ դաշնակահարուհի՝ Գոհարիկ Ղազարոսեանի (Կ. Պոլիս, 21 Դեկտեմբեր 1907 – Փարիզ, 29 Հոկտեմբեր 1967) ստեղծագործական ժառանգութեան գլխաւոր մասը, բնականաբար, պիտի կազմէր դաշնակի գործերը, որոնք կը բովանդակեն բազմաթիւ նուագաշարեր, մանրանուագներ եւ երկու քոնչերթօ: Սակայն ոչ նուազ հետաքրքրութիւն կը ներկայացնեն նաեւ իր միւս գործերը՝ ջութակի եւ դաշնակի, թաւջութակի եւ դաշնակի, սրինգի եւ դաշնակի, եռանուագի (դաշնակ, ջութակ եւ թաւջութակ, եւ դաշնակ, սրինգ եւ ջութ), լարային քառանուագի, հնգանուագի (օպոյա եւ լարային քառանուագ, եւ սրինգ եւ լարային քառանուագ), երգեհոնի համար, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ մեներգներ եւ խմբերգներ՝ տարբեր նուագարաններու նուագակցութեամբ, եւ միակ թատերապարը (ballet)՝ *Մօր մը պատմութիւնը*:

Իբրեւ Ղազարոսեանի ստեղծագործութիւններու հրատարակութեան առաջին փուլ՝ կը ձեռնարկեմ գործիքային երաժշտութեան փոքր կտաւի լիակատար գործերուն քննական խմբագրութեան (critical edition), յոյս ունենալով այնտեղ բացայայտել խորիմաց, նրբազգաց, վսեմ իմացականութեամբ օժտուած երաժշտահանի մը ցարդ անյայտ մնացած յատկանիշները:

Այստեղ լոյս տեսած ստեղծագործութեան ձեռագիրը կը պահուի տիկ. Սօնա Պետրոսեանի մօտ, Փարիզ, որ զայն ժառանգած է իր հօրաքոյրէն՝ Գոհարիկ Ղազարոսեանէն:

## ՊԱՏԱՐԱԳ

### Նախաբան

### MESSE

Prélude

Հիմնուած է Կոմիտաս Վարդապետի *Պատարագ*ի հանդիսաւոր աւուրս «Խորհուրդ խորին»-ի մեղեդիին վրայ:

Կը գտնուի նոյն ստեղծագործութեան երկու ձեռագիր.

Ա.-Խորագիր՝ Messe (Introït): Antienne= Prélude, pour Voix et quatuor ou Hautbois et quatuor [Պատարագ (Ժամամուտ). Փոխասացութիւն=Նախաբան, ձայնի եւ քառանուագի կամ օպոյայի եւ քառանուագի համար]: Հեղինակ՝ Koharik Gazarossian: Երաժշտական կազմ՝ մեներգ եւ լարային քառանուագ կամ օպոյա եւ լարային քառանուագ: Թուական՝ Յունուար 1939, Փարիզ: Թերթ՝ 4: Գրիչ՝ Գ. Ղազարոսեան: Գրչատեսակ՝ տուշագիր: Մեծութիւն՝ 27.1x34.9 սմ.:

Ձայնանիշերու առաջին էջին վրայ խորագիրը նշուած է պարզապէս Prélude [Նախաբան]:

Տիտղոսաթերթին վրայ աւելցուած է՝ “(examen) Janvier 1939 au Conservatoire de Paris, classe Roger Ducasse)” [(քննութիւն) Յունուար 1939 Փարիզի Երաժշտանոցին մէջ, Ռոժէ Տիւքասի դասարան]: Ուրեմն, ասիկա յօրինուած է Փարիզի Երաժշտանոցի ուսանողական տարիներուն, իր յօրինողութեան ուսուցիչի՝ հանրայայտ երաժշտահան-մանկավարժ Ժան Ռոժէ-Տիւքասի հսկողութեան տակ:

Բ.-Խորագիր՝ Prélude (Antienne. Introït. Messe) pour voix et quatuor [à] cordes [Նախաբան (Փոխասացութիւն. Ժամամուտ. Պատարագ) ձայնի եւ լարային քառանուագի համար]: Հեղինակ՝ Koharik Gazarossian: Երաժշտական կազմ՝ մեներգ եւ լարային քառանուագ կամ օպոյա եւ լարային քառանուագ: Թուական՝ անթուակիր: Թերթ՝ 2: Գրիչ՝ Գ. Ղազարոսեան: Գրչատեսակ՝ կապոյտ մելան: Մեծութիւն՝ 26.7x35.1 սմ.:

Ձայնանիշերու առաջին էջին վրայ գրուած է “voix ou hautbois” [ձայն կամ օպոյա]:

Յստակ է՝ որ երկու ձեռագիրներն ալ նախատեսուած են մեներգի կամ օպոյայի համար: Մեներգի տարբերակը երգուելու է առանց բառերու՝ իբրեւ «ա» հնչիւնով կատարուող վոքալիզ:

Ա. ձեռագիրը աւելի մաքուր է ու մանրամասնուած, որով զայն հիմք ընդունեցի հրատարակութեանս համար: Հայերէն խորագիրը աւելցուցի իմ կողմէս:

«Խորհուրդ խորին»-ին հանդիսաւոր եւ հասարակ օրերու հիմնանիւթերը օգտագործած է նաեւ իբրեւ Prélude et Fugue (Նախաբան եւ Ֆիւկ): Վերջինս մաս կազմած է դաշնակի 24 շարժումով *Album bien tempéré*-ի (Բարեփոխեալ ալպոմ) սկզբնական տարբերակին՝ իբրեւ թիւ 6, որ յետագային անկէ անջատուելով դարձած է ինքնուրոյն ստեղծագործութիւն մը[1]: Ան մաս կը կազմէ նաեւ ջութակի եւ դաշնակի, թաւջութակի եւ դաշնակի եօթ շարժումով *Album bien tempéré*-ներու թիւ 6-ին եւ 7-ին[2]: Կը գտնուի նաեւ Prélude et Fugue-ի երգեհոնի տարբերակը[3]:

Առկայ են նաեւ «Խորհուրդ խորին»-ի հանդիսաւոր եւ հասարակ օրերուն ձեռագիր մշակումներ՝ թենորի, քառաձայն երգչախումբի եւ երգեհոնի, թենորի, քառաձայն երգչախումբի եւ լարային նուագախումբի, քառաձայն երգչախումբի եւ նուագախումբի, քառաձայն երգչախումբի եւ լարային քառանուագի, մեներգի եւ լարային քառանուագի համար:

**ՀԱՅԿ ԱՒԱԳԵԱՆ**

## ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005:

2.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005. Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ թաւջութակի եւ դաշնակի համար*, Գահիրէ, 2005:

3.-*Տե՛ս* Գոհարիկ Ղազարոսեան, *Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար*, Գահիրէ, 2005:

# ՊԱՏԱՐԱԳ
Նախաբան

# **MASS**
Prelude

# ՊԱՏԱՐԱԳ
Նախաբան
# MESSE
Prélude

Գոհարիկ Ղազարոսեան
Koharik Gazarossian

**Lent**

Oboe
Violin I
Violin II
Viola
Cello

*noble et libre*
*mp*
*p mais expressif*
*pp*
*mf*
*pp*

4
*mf* 6 *cresc.*
*cresc.* *marcato*
*cresc.*

8
*dim.* *p*
*marcato* *dim.* *pp* *poco a poco cresc.*
*dim.* *pp* *poco a poco cresc.*
*dim.* *pp* *poco a poco cresc.*
*dim.* *poco a poco cresc.*

12

cresc.

sf

p

sf

pp

sf

pp

sf

pp

15

poco cresc.

dim.

poco cresc.

dim.

poco cresc.

dim.

expressif
poco cresc.

dim.

18

6

sf marcato

mf

sf

sf

marcato

21

*f âpre et energique*

*mf marcato sempre e cresc.*

*mf marcato sempre e cresc.*

*mf*

*mf*

24

*cresc.*

*cresc.*

27

*sempre espressivo*

*ff*

marcato

*p expressif*

*ff* *sf*

*ff* *sf*

*p ma marcato*

*sf* *p*

*ff*

*ff* *sf*

*p*

30

expressif

poco cresc.

poco cresc.

poco cresc.

poco cresc.

33

pp

pp

p

sempre espressivo

pp

pp

pp

36

pp

pp

pp

pp

# ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ
# INDEX

## ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
## ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
«Սաքենիկ Ճ. Չագըր հիմնադրամ»

**ՏԻԳՐԱՆ ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ**

1.-*Սուրբ, սուրբ եւ Հայր մեր*, 1999
2.-*Արշակ Բ.*, օփերա, 2000
 ա.-Երգի եւ դաշնակի համար
 բ.-Նուագագրութիւն
 գ.-Նուագախումբի նուագարանները առանձին (24 հատոր)
3.-*Աւէ Մարիա*, 2000
4.-*Կաւոթ*, ջութակի, թաւջութակի, դաշնակի եւ հարմոնիումի համար, *Զորս փիւկ*, լարային եռանուագի եւ քառանուագի համար, 2000
5.-*Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, 2005
6.-*Մեներգներ եւ խմբերգներ դաշնակի նուագակցութեամբ*, 2005
7.-*Ստեղծագործութիւններ նուագախումբի համար*, 2005
8.-*Ստեղծագործութիւններ փողային նուագախումբի համար*, 2005
9.-*Յաւերժ չարժում*, դաշնակի եւ նուագախումբի համար, 2005

**ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐՁԱ**

*Դաշնակի ստեղծագործութիւններ*, 2000

**ՄԱԿԱՐ ԵԿՄԱԼԵԱՆ**

*Դաշնակի ստեղծագործութիւններ*, 2000

**ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՊԵՆԴԻԱՐԵԱՆ**

*Գուշակուհին*, քառաձեռն դաշնակի համար, 2000

**ԱՐՔԱՏԻ ՔՈՒԿԷԼ**

*Էջեր ալպոմէն եւ Հայկական պար*, դաշնակի համար, 2000

**ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ**

*Album of Selected Recordings of Aram Khachaturian's Works*, 2004

**ԳՈՀԱՐԻԿ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ**

1.-*Ստեղծագործութիւններ դաշնակի համար*, 2005
2.-*Ստեղծագործութիւններ ջութակի եւ դաշնակի համար*, 2005
3.-*Ստեղծագործութիւններ թաւջութակի եւ դաշնակի համար*, 2005
4.-*Ստեղծագործութիւններ սրինգի եւ դաշնակի համար*, 2005
5.-*Ստեղծագործութիւններ երգեհոնի համար*, 2005
6.-*Ստեղծագործութիւններ լարային քառանուագի համար*, 2005
7.-*Հայկական ծիսերգութիւն*, դաշնակի, ջութակի եւ թաւջութակի համար, 2005
8.-*Ռոմանս, Կարօտի երգ*, դաշնակի, սրինգի եւ ջութի համար, 2005
9.-*Ութ փոփոխակ Կոմիտաս Վարդապետի ժողովրդական եղանակի վրայ*, սրինգի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005
10.-*Պատարագ, Նախաբան*, օպուայի, 2 ջութակի, ջութի եւ թաւջութակի համար, 2005

Հասցէ՝
Armenian General Benevolent Union
15, Emad El-Din Street
Cairo - 11111
Egypt